
Matematiikan perusopintojakso

Kevät 2009

Harjoitus 1 (viikko 4)

- Ilmoita seuraavien funktioiden määrittely- ja arvojoukot.
a) $\sqrt{x+4}$,   b) $3 \sin x - 1$,   c) $\ln x + \sqrt{3}$,   d) $e^x - 3$.
- Piirrä funktion $f(x) = x^2 - 2x$ kuvaaja ja määritä kuvaajan perusteella
a) välin $[0, 2]$ kuva $f([0, 2])$,
b) välin $[0, 3]$ alkukuva $f^{-1}([0, 3])$.
- Onko funktio $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^3$
a) injektio,
b) surjektio,
c) bijektio?
Jos f on bijektio, niin määrää sen käänteisfunktion lauseke $f^{-1}(x)$.
- Onko funktio $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$, $f(x) = x^4$
a) injektio,
b) surjektio,
c) bijektio?
Jos f on bijektio, niin määrää sen käänteisfunktion lauseke $f^{-1}(x)$.
- Tutki, ovatko seuraavat funktiot parillisia tai parittomia.
a) $f(x) = \frac{1}{x^4}$,   b) $g(x) = x^3 + x$,   c) $h(x) = x^3 + x^2$.
- Opiskelijan asumislisä on 80% vuokrasta. Asumislisää ei kuitenkaan myönnetä alle 33,63 euron kuukausivuokrasta eikä 214,44 euroa ylittävistä kuukausivuokran osasta. Muodosta funktio välillä $[0, \infty)$, joka ilmoittaa opiskelijan asumislisän kuukausivuokran funktiona. Mitä voit sanoa kyseisen funktion monotonisuudesta?
- Seuraavat funktiot ovat jaksollisia. Määrää kunkin funktion jakso.
a) $f(x) = \cos(2\pi x)$,   b) $g(x) = \cos\left(\frac{3x}{2}\right)$,   c) $h(x) = \sin\left(\frac{\pi x}{3}\right)$.

- Hyperbolinen sini ja -kosini määritellään eksponenttifunktion avulla seuraavasti:

$$\sinh x = \frac{e^x - e^{-x}}{2} \quad \text{ja} \quad \cosh x = \frac{e^x + e^{-x}}{2}.$$

Totea laskemalla, että kaikilla $x \in \mathbb{R}$ on voimassa

$$\cosh^2 x - \sinh^2 x = 1.$$